

Valmieras novada pašvaldības iestādes
“Valmieras novada Bāriņtiesa”
pārskata ziņojums par tās darbību 2022.gadā

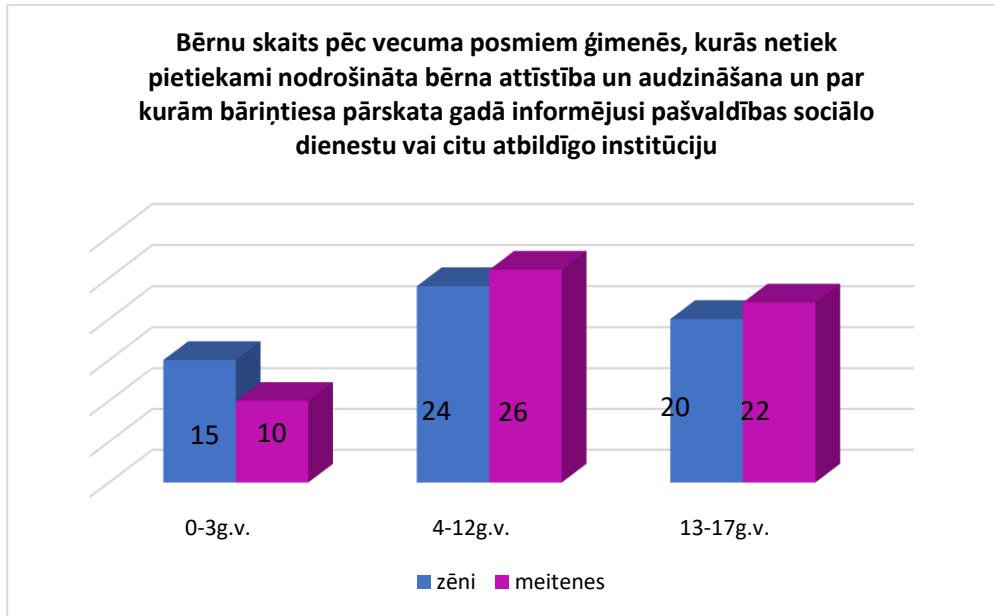
Pārskats sagatavots, saskaņā ar Bāriņtiesu likuma 5.panta 4.daļas prasībām, kas nosaka, ka *„Bāriņtiesa ne retāk kā reizi gadā sniedz pašvaldības domei pārskata ziņojumu par savu darbību. Pārskata ziņojums ir publicējams pašvaldības mājaslapā.”*

Valmieras novada pašvaldības iestāde „Valmieras novada Bāriņtiesa” (turpmāk – Bāriņtiesa) ir Valmieras novada pašvaldības (turpmāk – Pašvaldība) izveidota aizbildnības un aizgādības iestāde, kuras mērķis ir nodrošināt bērnu un aizgādībā esošo personu, tā arī, personu ar ierobežotu rīcībspēju tiesību un tiesisko interešu aizsardzību. Bāriņtiesa nodrošina likumā “Par pašvaldībām” (spēkā līdz 31.12.2022.), no 01.01.2023. Pašvaldības likumā noteikto autonomo kompetenci – īstenot bērnu un aizgādībā esošo personu tiesību un interešu aizsardzību Valmieras novada administratīvajā teritorijā.

Bāriņtiesa nodrošina pakalpojumus Valmieras novada iedzīvotājiem Bāriņtiesu likuma VII un VIII nodaļā noteikto apliecinājumu un citu uzdevumu veikšanu, - darījuma akta projekta sagatavošanu, darījuma apliecināšanu, testamenta sastādīšanu vai atsaukšanu, testamenta pieņemšanu glabāšanā, pilnvaras sagatavošanu, pilnvaras apliecināšanu, paraksta apliecināšanu, apliecinājumu un citu darbību reģistra izraksta sastādīšanu un izsniegšanu, noraksta vai izraksta sastādīšanu, paziņojuma izsniegšanu, noraksta, izraksta vai kopijas apliecināšanu, nostiprinājuma lūguma sastādīšanu, paraksta apliecināšanu uz nostiprinājuma lūguma, mantojuma saraksta sastādīšanu, cita veida dokumentu sastādīšana. Minēto uzdevumu izpildītais kopējais skaits 2022. gadā- 2486 apliecinājumi u.c. darbības.

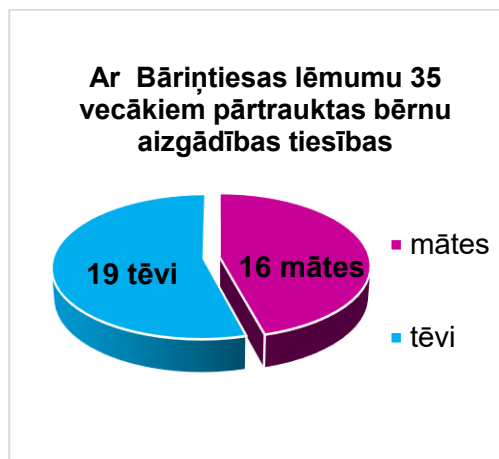
Bāriņtiesas sastāvā ir Bāriņtiesas priekšsēdētājs Andris Alpeus, Bāriņtiesas priekšsēdētāja vietniece Inga Pāže, Bāriņtiesas priekšsēdētāja palīgs Digna Avotiņa, biroja administratores Linda Bāliņa un Zane Kapača, Bāriņtiesas locekļi: Līga Ančeva, Ingrida Balode, Mārīte Gaŗā, Lauma Lāce, Dace Melbārde, Sabīne Pēce, Kristīne Pētersone, Ilze Polka, Dace Sēne, Ilze Šteinberga, Dace Rika un bērnu tiesību aizsardzības speciāliste- Dace Jukāma. Visiem Bāriņtiesas darbiniekiem ir pienākumu veikšanai atbilstoša izglītība, regulāri tiek celta profesionālā kvalifikācija, darbinieki iespēju robežās apmeklējuši darba grupas, seminārus un konferences, un piedalījušies dažādās apmācībās.

2022.gadā Bāriņtiesa ir sniegusi informāciju Valmieras novada Sociālo lietu pārvaldei vai citām atbildīgajām institūcijām par 79 ģimenēm, kurās kopā ir 117 bērni, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērna attīstība un audzināšana un nepieciešama palīdzība. (1.attēls)

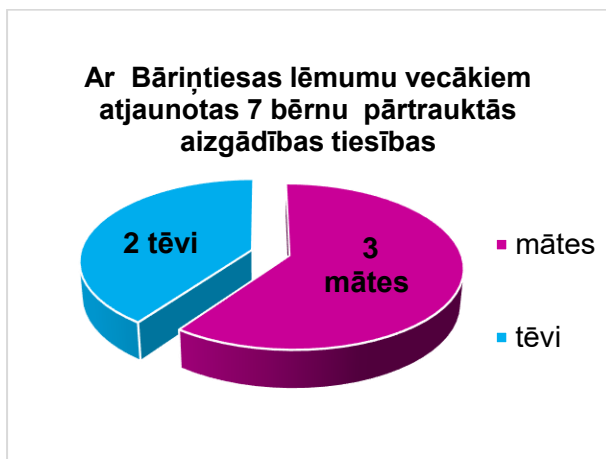

1. attēls

2022. gadā 35 vecākiem tika pārtrauktas bērnu aizgādības tiesības, no tiem – 16 mātēm un 19 tēviem (2.attēls), savukārt 7 vecākiem atjaunotas bērnu pārtrauktās aizgādības tiesības, no tiem 3 mātēm un 2 tēviem (3.attēls).

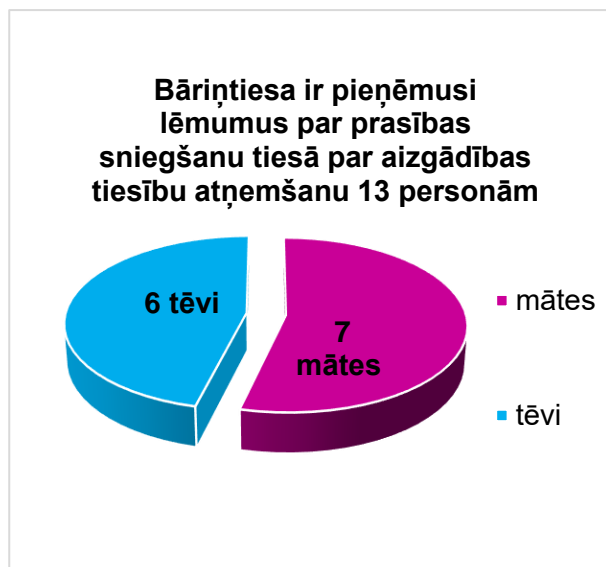

2. attēls

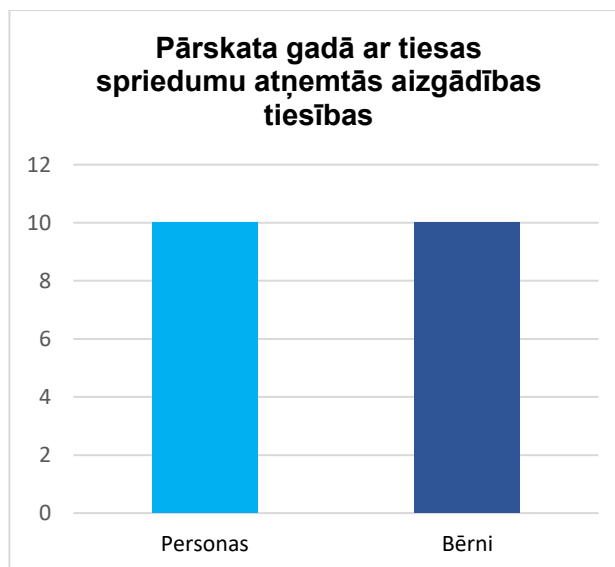

3. attēls

Pārskata gadā Bāriņtiesa ir pieņēmusi lēmumus par prasības sniegšanu tiesā par aizgādības tiesību atņemšanu 13 personām - 7 mātēm un 6 tēviem (4.attēls). Pārskata gadā ar tiesas spriedumu 10 vecākiem ir atņemtas aizgādības tiesības. Bērnu skaits, kuru vecākiem ar tiesas spriedumu atņemtas aizgādības tiesības – 10. (5.attēls).

4. attēls

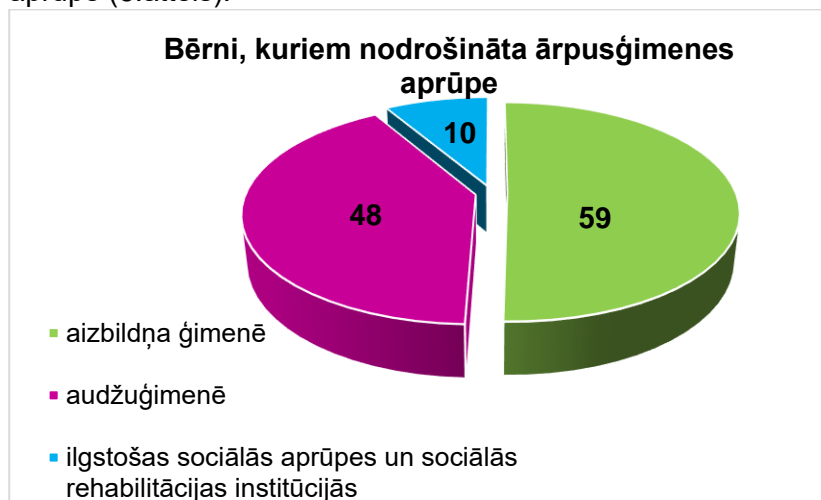

5. attēls

Gadījumos, kad bērns ir palicis bez vecāku gādības (bērna vecāki miruši, ilgstošas slimības dēļ lūguši nodrošināt bērnam ārpusģimenes aprūpi, vecākiem pārtrauktas vai atņemtas aizgādības tiesības), Bāriņtiesa lemj par ārpusģimenes aprūpes veida piemērošanu bērnam - aizbildnību, ievietošanu audžuģimenē vai galējas nepieciešamības gadījumā ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijā.

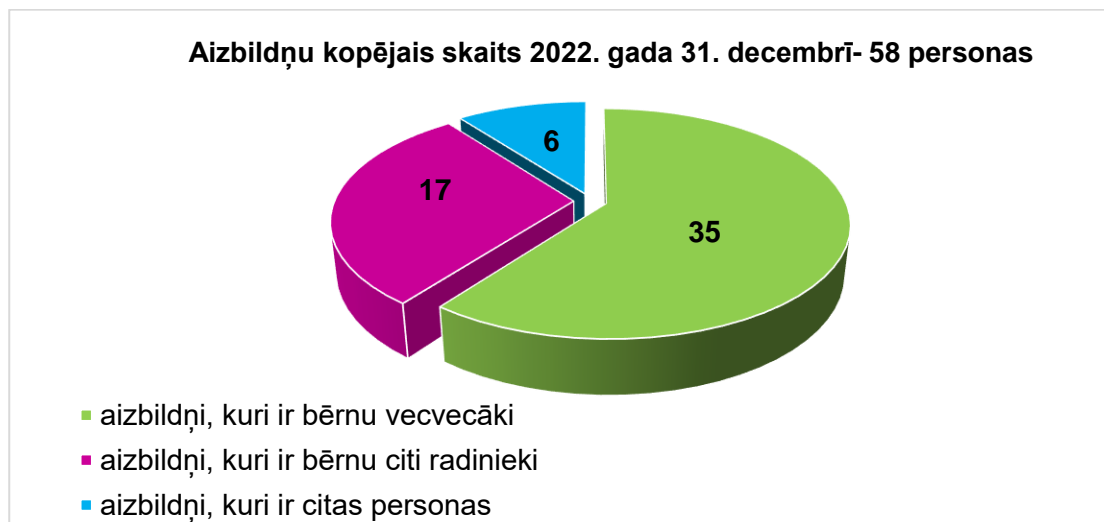
Bāriņtiesas darbs vienmēr ir bijis orientēts uz ģimeniskas vides nodrošināšanu bērniem. Lai cik sarežģīti reizēm tas nebūtu, taču bez vecāku gādības palikušiem bērniem vienmēr prioritāri tiek meklēta iespēja augt pie aizbildņa vai audžuģimenē. Institūcijās ievietoti bērni ar smagām veselības problēmām, kuriem atbilstošu aprūpi nevar nodrošināt aizbildnis vai audžuģimene vai arī liels skaits no vienas ģimenes izņemto bērnu, kad to šķiršana nav bērnu interesēs, kā arī pusaudžu vecuma bērnus, kad nav radnieku, aizbildņu vai audžuģimeņu, kas būtu gatavi šādus bērnus uzņemt.

Uz 2022.gada 31.decembri Valmieras novadā 117 bērniem tiek nodrošināta ārpusģimenes aprūpe (6.attēls).

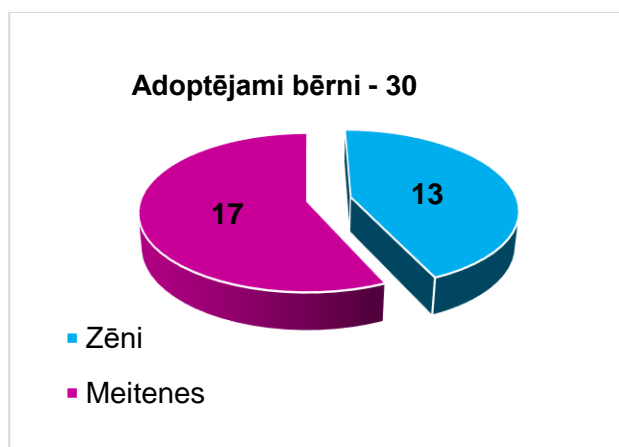

6. attēls

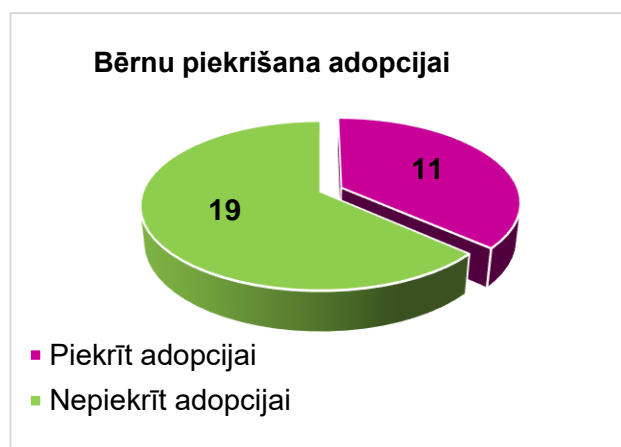
Uz 2022.gada 31.decembri 58 bērni atradās aizbildņa ģimenē, kur viņiem ikdienas aprūpi un audzināšanu visbiežāk nodrošina radnieki – vecmāmiņas un vectētiņi, kam seko citi bērna radnieki – bērna vecāku māšas/brāļi vai arī bērna vecāku pilngadīgie bērni. Ir gadījumi, kad bērnam ārpusģimenes aprūpi un audzināšanu aizbildnībā nodrošina bērnam ar neradnieciskām saitēm esoša persona, ar kuru bērnam iepriekš izveidojušās pozitīvas emocionālās piesaistes attiecības (7. attēls). No šī kopējā bērnu skaita adoptējami ir 30 bērni, no kuriem adopcijai nepiekrīt 19 (8. attēls un 9. attēls).

7. attēls

8. attēls

9. attēls

Uz 2022.gada 31.decembri Valmieras novadā darbojās 50 audžuģimenes, 2022.gadā 12 audžuģimenes, ar Bāriņtiesas lēmumu, piešķirts audžuģimenes statuss, savukārt 5 audžuģimenes, ar Bāriņtiesas lēmumu, izbeigts audžuģimenes statuss.

Pārskata gadā Bāriņtiesā pieņemti lēmumi bērnu interesēs:

-) bērnu nodošanu citas personas aprūpē, situācijās kad bērna vecāki darba dēļ ilgāku laika periodu izbrauc uz darbu ārvalstīs, vecāki iesniedz notariāli apstiprinātu pilnvarojumu aprūpes personai bērna pārstāvībai,

-) bērna vārda, uzvārda vai tautības ierakstu maiņu;

-) pēc tiesas pieprasījuma bāriņtiesa devusi atzinumu par bērna aizgādības tiesību noteikšanu un saskarsmes tiesības izmantošanas kārtību;

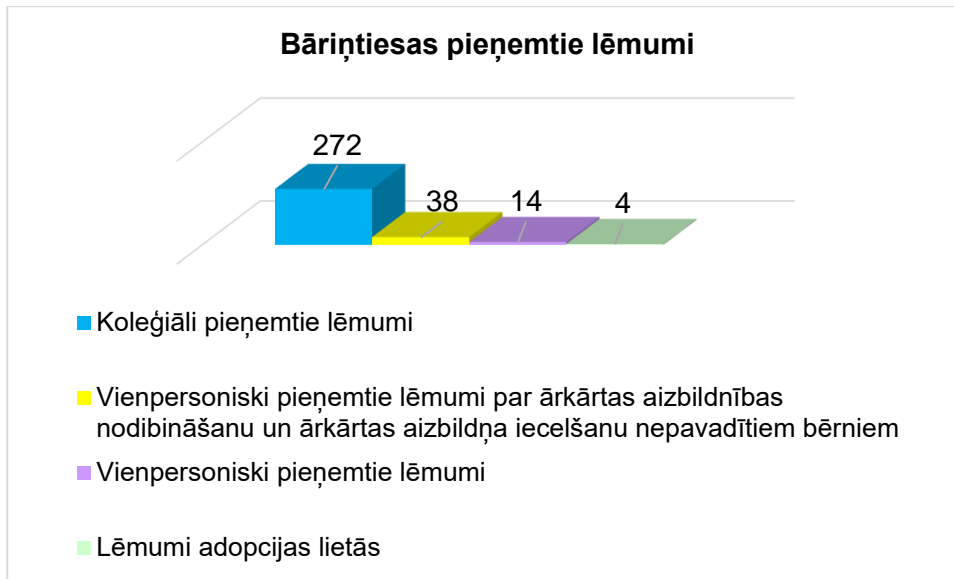
-) lēmumu par valsts sociālo pabalstu, apgādnieka zaudējuma pensijas un atbalsta ar celiakiju slimiem bērniem, kuriem nav noteikta invaliditāte, izmaksāšanu personai, kura faktiski audzina bērnu, vai izmaksāšanu pašam bērnam, ja viņš sasniedzis 15 gadu vecumu

-) par nepilngadīgo bērnu un personu ar ierobežotu rīcībspēju mantisko interešu nodrošināšanu vai aizstāvību.

Uz 2022.gada 31.decembri Bāriņtiesā atrodas 98 lietas par aizgādņa iecelšanu personām ar ierobežotu rīcībspēju, kurām tiesa nodibinājusi aizgādņību, 2022.gadā 9 personas ieceltas par aizgādņi mirušas personas mantojumam.

2022.gadā Bāriņtiesa pēc tiesas pieprasījuma sniegusi 17 atzinumus par saskarsmes tiesību izmantošanas kārtību, dzīvesvietas noteikšanu vai viena vecāka atsevišķas aizgādības noteikšanu.

Pārskata gadā Bāriņtiesā pieņemto lēmumu kopskaits - 327, t.sk. 14 vienpersoniski pieņemtie lēmumi par bērna aizgādības tiesību pārtraukšanu vecākiem un 38 vienpersoniski pieņemtie lēmumi par ārkārtas aizbildnības nodibināšanu un ārkārtas aizbildņa iecelšanu nepavadītiem bērniem (Ukrainas civiliedzīvotājiem), 4 lēmumi adopcijas lietās.

10. attēls

2022.gadā Bāriņtiesas lietvedībā ierosinātas 176 jaunas administratīvās lietas, pārskata gadā lietvedībā atradās 643 aktīvās administratīvās lietas. Bāriņtiesā saņemti 3049 ienākošie dokumenti un nosūtīti 3493 dokumenti. Pārskata gadā pārsūdzēts viens Bāriņtiesas lēmums, kas atstāts spēkā negrozīts.

Pārbaudes lietas 2022.gada laika periodā - 350 gab, kuras neizveidojās par administratīvajām lietām to "klasiskajā" izpratnē, bet veikto darbību apjoms tajās ir pielīdzināms administratīvajās lietās veikto darbību apjomam, kas ietver risku novērtēšanu, plašu informācijas ieguvu, starpprofesionāļu komandas darba organizēšanu, u.t.t. Pārrobežu jautājumi / lietas 4.gab.

Bāriņtiesa pārstāv bērnu un aizgādņībā esošo personu, kā arī tādu personu, kurām ir ierobežota rīcībspēja intereses civilprocesā (kā prasītājs, atbildētājs, pārstāvis, kā atzinuma sniedzējs, u.c.) un kriminālprocesā gan pirmstiesas izmeklēšanā, gan tiesvedības procesā.

Bāriņtiesa sadarbojas ar Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekciju, Labklājības ministriju, Tieslietu ministriju, Tiesībsarga biroju, Valsts un Pašvaldības policiju, Uzturlīdzekļu garantijas fonda administrāciju, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūru, Probācijas dienestu, ārstniecības iestādēm, atbalsta centriem, izglītības iestādēm, sociālajiem dienestiem, u.c. institūcijām, lai nodrošinātu bērnu un personu ar ierobežotu rīcībspēju personiskās un mantiskās intereses.

Bāriņtiesa pilda Valmieras novada pašvaldības deleģēto funkciju bērnu tiesību aizsardzībā, vada Bērnu tiesību aizsardzības komisiju. Bāriņtiesas darbinieki ir arī Valmieras novada pašvaldības Administratīvās komisijas, to apakškomisiju sastāvā.

Bāriņtiesa aktīvi darbojas biedrībā "Latvijas Bāriņtiesu darbinieku asociācija". Darbinieki regulāri papildina zināšanas, lai sekmētu savu profesionālo izaugsmi.

2023.gada 6.aprīlis

Valmieras novada Bāriņtiesas priekšsēdētājs

Andris Alpeus